



**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 18 november 2008 (19.11)
(OR. fr)**

15256/08

POLGEN 118

INGEKOMEN DOCUMENT

van: de heer Jordi AYET PUIGARNAU, directeur, namens de secretaris-
generaal van de Europese Commissie
ingekomen: 10 november 2008
aan: de heer Javier SOLANA, secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger

Betreft: MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES
PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN
SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S
Wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009
Nu handelen voor een beter Europa
DEEL 1

Hierbij gaat voor de delegaties Commissiedocument COM(2008) 712 definitief.

Bijlage: COM(2008) 712 definitief



COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 5.11.2008
COM(2008) 712 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009

Nu handelen voor een beter Europa

DEEL 1

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Wetgevings- en werkprogramma van de Commissie voor 2009

Nu handelen voor een beter Europa

1. TIJDEN VAN BEPROEVING VOOR EUROPA

In tijden van crisis is de behoefte aan solidariteit tussen de lidstaten en de instellingen het grootst. In zulke tijden kan de EU laten zien dat zij een reële meerwaarde biedt voor de burgers van Europa. De huidige financiële crisis en economische stagnatie stellen Europa voor een van de grootste uitdagingen die zij ooit heeft gekend. De Unie heeft daardoor al moeten tonen dat zij snel, slagvaardig en solidair kan optreden. De Unie heeft in de eerste plaats bewezen deskundig en vindingrijk te kunnen optreden bij de plotselinge vertrouwenscrisis op de financiële markten. Nu moet zij dezelfde kwaliteiten tonen bij het hervormen van de financiële sector en het verzachten van de gevolgen van de stagnatie voor de reële economie en de burgers.

De economische beroering komt nog bovenop de andere uitdagingen waarvoor de EU zich in 2008 geplaatst ziet. De stijging van de voedsel- en energieprijzen in het afgelopen jaar vormen een dubbele belasting voor de Europese huishoudens. Het proces van de ratificatie van het Verdrag van Lissabon werd verstoord door het “nee” van het referendum in Ierland. Het conflict in Georgië noopte Europa ertoe een centrale rol te spelen bij het vinden van een oplossing en het bieden van hulp. De EU heeft bij al deze uitdagingen blijk gegeven van een grote veerkracht. Zij heeft laten zien dat zij zich kan aanpassen aan veranderende omstandigheden en daadkrachtig en gericht kan optreden.

De huidige Commissie heeft er sinds het begin van haar mandaat naar gestreefd de instrumenten waarover zij beschikt zo goed mogelijk in te zetten. De Commissie heeft in het Europese systeem een aantal uiteenlopende taken: zij zorgt voor beleidsoriëntatie en -coherentie, zij neemt het initiatief tot EU-wetgeving, zij beheert belangrijke beleidsterreinen en programma's, zij treedt op als hoedster van de verdragen en zorgt voor een Europa waarin iedereen op gelijke voet kan participeren. De Commissie heeft in het bijzonder gestreefd naar partnerschap met andere belangrijke spelers die vorm en uitvoering geven aan het werk van de EU: het Europees Parlement, de Raad, de lidstaten, het maatschappelijk middenveld en de burgers, op alle niveaus. Een goed voorbeeld hiervan is de dialoog met het Europees Parlement en de Raad over de jaarlijkse beleidsstrategie, die als input en stimulans heeft gediend voor de voorbereidingen voor dit werkprogramma, naast de bijdragen van de lidstaten.

Het is in 2008 gebleken dat de EU-instellingen bereid en in staat zijn zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden en veranderende tijdschema's. Deze flexibiliteit zal ook in 2009 een belangrijk aspect zijn van de werkzaamheden van de Commissie. De afgelopen jaren heeft de Commissie bovendien een reeks belangrijke beleidsinitiatieven voor de lange termijn genomen, op gebieden als energie, klimaatverandering, migratie en sociaal beleid. In het laatste jaar van haar mandaat zal de Commissie zich concentreren op het voltooiën van haar

werk, in nauwe samenwerking met de Raad en het Parlement. De Commissie streeft er allereerst naar de burgers rechtstreekse voordelen te bieden. Zij wil er dan ook voor zorgen dat haar belangrijkste initiatieven in wetgeving worden omgezet en in de praktijk worden uitgevoerd, en is vastbesloten daartoe nauw samen te werken met de andere instellingen van de EU.

Tijdens haar ambtstermijn heeft de Commissie eraan gewerkt de Europese Unie in staat te stellen een doeltreffend antwoord te geven op de globalisering. Europa heeft voordeel bij een open samenleving en open markten, maar voor beide zijn regels nodig. De EU heeft een gedegen wetgevingstraditie op economisch, sociaal en milieugebied, die voor de Europeanen grote voordelen heeft opgeleverd. De Commissie werkt er hard aan om de uit deze ervaringen getrokken lering te verwerken en toe te passen om mede vorm te geven aan de globalisering en de kansen die deze biedt zo goed mogelijk te benutten. Uit de financiële crisis blijkt dat door de globalisering de noodzaak van wereldwijde coördinatie en regelgeving is versterkt. De Commissie is van mening dat haar initiatieven om de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid te verwezenlijken, een vernieuwde sociale agenda voor het Europa van vandaag op te zetten, klimaatverandering te bestrijden en energiezekerheid te bevorderen en vraagstukken van continentale betekenis als migratie en vergrijzing aan te pakken, voor de Unie van groot nut zijn. Hiermee is een blauwdruk gegeven voor een praktisch programma voor de komende decennia.

Toen deze Commissie aantrad, stelde zij een ambitieuze agenda op voor welvaart, veiligheid en sociale rechtvaardigheid in Europa. Ondanks problemen die deze doelstelling op de proef stelden, is de afgelopen vier jaar veel bereikt. De Commissie heeft ernaar gestreefd het beste van wat de Unie de afgelopen vijftig jaar heeft opgebouwd in stand te houden, en nieuwe initiatieven te presenteren om deze ambitieuze agenda op weg te helpen. Voorjaar 2009 zal de Commissie een verklaring publiceren over wat zij, in nauwe samenwerking met het Europees Parlement en de Raad, heeft bereikt om de Europese Unie van de eenentwintigste eeuw op te bouwen. Het jaar 2009 is echter allereerst een Europees verkiezingsjaar: bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 2009 kunnen kiezers overal in de EU hun stem uitbrengen voor de toekomst van de Unie. Met het werkprogramma van de Commissie voor 2009 geven we een antwoord op deze moeilijke tijden en kunnen we de toekomstige agenda van de EU een passende vorm geven.

De begrotingsherziening die de Commissie volgend jaar zal voorstellen, biedt haar de gelegenheid de blik voorwaarts te richten en te schetsen hoe de Europese Unie de begrotingsinstrumenten kan inzetten om zo effectief mogelijk een modern beleid te voeren.

In 2009 worden enkele ingrijpende gebeurtenissen herdacht: het is dan vijf jaar na de uitbreiding van 2004 en twintig jaar na de val van de Berlijnse Muur. Het wordt een jaar om de successen van de uitbreiding te vieren, een kans voor de Europese Unie om opnieuw te laten zien dat zij een centrale rol speelt bij de opbouw van een Europa van vrede, welvaart en solidariteit.

2. PRIORITEITEN VOOR 2009

2.1. Groei en werkgelegenheid

De financiële crisis en de economische achteruitgang tonen weer overduidelijk hoe centraal de rol is die de EU speelt bij het veiligstellen van het economische en sociale welzijn van de

Europeanen. Hoewel de financiële crisis vooral buiten de EU is ontstaan, tekent zich door de realiteit van de eengemaakte markt scherp af hoezeer de Europese economieën onderling afhankelijk zijn en hoe wezenlijk de noodzaak is een en ander gemeenschappelijk en gecoördineerd aan te pakken. De euro en de Europese Centrale Bank zijn in deze tijden van beproeving belangrijke pijlers van stabiliteit gebleken, gesteund door de disciplines van het stabiliteits- en groepact.

Nu de bezorgdheid toeneemt over de gevolgen van de afnemende groei voor de werkgelegenheid en het bedrijfsleven, is de EU weer volop in de aandacht gekomen. De Europese dimensie wordt als centraal gezien voor de pogingen om de achteruitgang te beperken, de gevolgen voor de Europeanen te verzachten en de Europese economie weer op de weg naar duurzame groei te brengen.

De Commissie heeft in het economische leven van de Europese Unie een aantal taken. Haar rol in het dagelijkse werk om in de interne markt voor alle bedrijven gelijke concurrentievoorwaarden te creëren en de EU als douane-unie te laten functioneren, biedt alle marktdeelnemers en de lidstaten de garantie dat zij eerlijk kunnen concurreren en dat voor alle lidstaten, groot en klein, dezelfde regels gelden. Naast haar taak als initiatiefnemer van wetgeving, speelt de Commissie ook een meer algemene rol als coördinator en onpartijdige bemiddelaar om de samenwerking in de EU te bevorderen. Deze rol was van groot belang toen snel moest worden opgetreden om de financiële crisis aan te pakken, door een Europees kader te bieden dat de lidstaten hielp stabilisatieplannen op te stellen die verenigbaar konden worden geacht met de interne markt en de regels voor staatssteun, en die met de belangen van iedereen rekening houden. De Commissie zal actief en waakzaam blijven optreden om het vertrouwen in de financiële markten te herstellen. Zij zal een bijzondere rol spelen bij de ontwikkeling en bevordering van een gemeenschappelijke Europese aanpak voor de internationale respons op de economische beroering.

De volgende fase van het werk bestaat uit praktische maatregelen om het regelgevingskader voor het financiële stelsel van de EU een nieuwe vorm te geven. De Commissie heeft ook de taak een geschikt regelgevingskader voor de interne markt voor te stellen, ook op het gebied van financiële diensten. In het najaar van 2008 is het werk van de Commissie in een stroomversnelling geraakt en heeft zij een aantal omvangrijke voorstellen gedaan inzake kapitaalvereisten, depositogaranties en kredietratingbureaus, alsmede nieuwe boekhoudregels. Een van de belangrijkste doelstellingen voor 2009 is handhaving van het tempo van de hervormingen en zorgen dat het Europees Parlement en de Raad snel tot goedkeuring kunnen overgaan. Dat is nodig om het vertrouwen van burgers, investeerders en bedrijven te herstellen.

Een tweede fase van deze werkzaamheden is momenteel in voorbereiding en zal in 2009 worden gepresenteerd. Het gaat om een pakket van financiële maatregelen dat voortvloeit uit een brede evaluatie, die momenteel al aan de gang is. Er wordt gekeken naar de geschiktheid van de regelgeving, het toezicht op en de transparantie van alle financiële actoren en alle investeerders van betekenis in de kapitaalmarkt – met inbegrip van hedgefondsen en private equity – en voor alle geconstateerde lacunes zullen maatregelen worden voorgesteld. Ook zal aandacht worden besteed aan de bezoldiging van bestuurders en aan derivatenmarkten. De conclusies van de door de Commissie opgezette groep van deskundigen op hoog niveau inzake financieel toezicht in de EU zullen in aanmerking worden genomen. De eerste resultaten van deze groep zullen vóór de Europese voorjaarsraad gereed zijn, zodat de Commissie ze kan voorleggen aan het Europees Parlement en de Raad.

Nu de reële economie de gevolgen van de kredietcrisis ondervindt, werkt de Commissie aan een strategie om het effect op de groei te beperken, steun te verlenen aan mensen die hun baan verliezen en de economie van de EU zo goed mogelijk in staat te stellen een respons te geven wanneer de cyclus zijn keerpunt bereikt. We moeten dus doorgaan met veel van de belangrijkste doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid: kleine en middelgrote ondernemingen moeten zich kunnen concentreren op het opbouwen van hun bedrijf; opleiding en herscholing zijn nodig om ervoor te zorgen dat voor de economie van morgen de juiste vaardigheden beschikbaar zijn; er moet worden geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling. Steun aan de industrie moet op weloverwogen wijze worden verleend, zodat bedrijven worden geholpen om te voorzien in langetermijnbehoeften zoals efficiënt energiegebruik en innovatieve schone technologie. Samen met de lidstaten moet worden gewerkt aan een snellere invoering van de programma's ter ondersteuning van de overheidsinvesteringen in het kader van het cohesiebeleid voor 2007–2013. Gezonde overheidsfinanciën en open markten blijven een kernpunt voor Europa's langetermijnvooruitzichten op groei.

Op andere terreinen werkt de Commissie aan de uitvoering van de maatregelen die naar aanleiding van haar evaluatie van de interne markt zijn getroffen. Een groot aantal initiatieven zal voor het voetlicht worden gebracht om consumenten meer macht te geven, beroepsmogelijkheden te verbeteren en het zakendoen op de interne markt te vergemakkelijken door een verbeterde aanpak van de belastingheffing. Ook zal het kader voor het bedrijfsleven worden gemoderniseerd. Uitgebreide marktbeoordelingen zullen worden verricht voor de kleinhandelsmarkten, elektrische artikelen en farmaceutische producten, om problemen bij het functioneren van die sectoren op te sporen en te waarborgen dat de voordelen van de interne markt ook aan de burgers ten goede komen. Het ontbreken van een betaalbare gemeenschappelijke octrooiregeling is een duidelijke tekortkoming van de interne markt.

In deze tijden van economische moeilijkheden en sociale druk is het meer dan ooit van belang de sociale agenda voor kansen, toegang en solidariteit te promoten. De Commissie vernieuwt haar strategie voor jeugdzaken om beter te kunnen inspelen op de problemen van jongeren, zoals onevenredig hoge werkloosheid en schooluitval. Een belangrijk onderdeel van deze inspanningen om kansen te bieden is het initiatief "Nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen", dat de integratie van jongeren in de arbeidsmarkt moet bevorderen. De Commissie zal zich ook bijzonder inzetten om te stimuleren dat het Europees Parlement en de Raad steun verlenen aan haar voorstellen inzake discriminatiebestrijding, ondernemingsraden en het combineren van arbeid en gezinsleven.

Het Europees Jaar van creativiteit en innovatie zet de schijnwerpers op het belang van de ontwikkeling van vaardigheden en het bevorderen van innovatie als onderdeel van de EU-strategie voor groei en werkgelegenheid. Een andere belangrijke schakel in de keten is een initiatief om de contacten tussen de universiteiten en het bedrijfsleven te verbeteren. Nu het Europees Instituut voor Technologie met zijn activiteiten is begonnen, wordt de eerste "kennis- en innovatiegemeenschap" in het leven geroepen.

Door de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid is een consensus ontstaan, die inhoudt dat Europa moet zijn toegerust voor de uitdagingen die de toekomst zal stellen op het gebied van concurrentie en sociaal beleid, en dat de Europese economie gegrondvest moet zijn op de Europese kernwaarden van sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid. Met de economische achteruitgang moet rekening worden gehouden, maar deze mag Europa niet afhouden van de langetermijnopgave om een voor de toekomst toegerust, concurrerend, op

kennis gebaseerd en duurzaam Europa op te bouwen. De toetreding van Slowakije tot het eurogebied is een belangrijk symbool voor de vooruitgang die de euro heeft gemaakt, nu hij een sterke pijler voor stabiliteit in de wereldeconomie is geworden. Op hetzelfde moment dat de euro in het land wordt ingevoerd, zal ook een analyse worden gemaakt van de bijdrage die de uitbreiding de afgelopen vijf jaar aan de economie van de EU heeft geleverd.

In 2009 zal de Commissie onderzoeken hoe de Lissabonstrategie kan worden aangepast voor de periode na 2010. Het zal van cruciaal belang zijn de juiste balans te vinden tussen de prioriteiten voor de korte termijn en die voor de lange termijn. De EU moet zich duidelijk committeren aan structurele hervormingen om op de korte termijn het vertrouwen van consumenten en investeerders te stimuleren en op de langere termijn de veerkracht en de dynamiek van onze economieën te versterken.

2.2. Klimaatverandering en een duurzaam Europa

2009 wordt een kritiek jaar voor de inspanningen om klimaatverandering te bestrijden. De VN-conferentie over klimaatverandering in Kopenhagen wordt een testcase voor de wereldwijde vastberadenheid om een historische verandering teweeg te brengen: het hoogtepunt van de inspanningen om een enorme stap voorwaarts te zetten met de bestrijding van de uitstoot van broeikasgassen vanaf 2012.

De Commissie is vastbesloten de EU het voortouw te laten nemen bij de inspanningen om het niveau van de ambities hoog te houden. De EU heeft een leidende rol gespeeld in het debat, door voor 2020 drie doelstellingen na te streven: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 20%, een aandeel van 20% voor hernieuwbare energie en een verbetering van de energie-efficiëntie met 20%. De maatregelen om deze doelen te verwezenlijken staan bovenaan de prioriteitenlijst van Europa, want alleen zo kan Europa geloofwaardig blijven als leider van het wereldwijde streven om klimaatverandering te bestrijden. Door de huidige economische beroering is de noodzaak zeker niet minder geworden om voor de lange termijn beleid te voeren waarmee Europa in de voorhoede van de verwezenlijking van een koolstofarme toekomst komt te staan. Maatregelen om de vraag te stimuleren kunnen het best worden gestuurd in de richting van groene technologie en energie-efficiëntie. Het is van het grootste belang dat deze maatregelen definitief worden goedgekeurd vóór de verkiezingen voor het Europees Parlement.

Met deze maatregelen kan de EU in de VN-onderhandelingen een leidende rol innemen, maar dat vereist nog steeds vastberadenheid, vasthoudendheid en verbeeldingskracht. Begin 2009 zal de Commissie voorstellen presenteren voor de wijze waarop de EU te werk zal gaan om tot een ambitieuze en alomvattende wereldwijde overeenstemming te komen.

De andere belangrijke doelstelling van het pakket is de continuïteit van de energievoorziening, de duurzaamheid en het concurrentievermogen van Europa te verbeteren. De stijging van de energieprijzen in 2008 heeft opnieuw de aandacht gevestigd op de energiekwetsbaarheid van Europa en de dringende noodzaak iets aan de continuïteit van de energievoorziening te doen. In de strategische toetsing van het energiebeleid die de Commissie zal verrichten, wordt een algemene strategie ter verbetering van de energiezekerheid uitgestippeld, die een van de speerpunten voor 2009 zal zijn. Dat houdt ook in dat voortgang moet worden gemaakt met concrete maatregelen ter bevordering van energie-efficiëntie, verwezenlijking van het gemeenschappelijke doel van interconnectie en effectief voorraadbeheer, met name om de nieuwere lidstaten op het Europese netwerk aan te sluiten. Ook is een gecoördineerde aanpak nodig ter verbetering en diversifiëring van het

aanbod van buiten de Unie. Het toont ook aan hoe belangrijk het is de goedkeuring te verkrijgen van voorstellen inzake de interne markt voor gas en elektriciteit, en nieuwe regelingen tot stand te brengen om een sterkere concurrentie en passende prijzen te waarborgen en ervoor te zorgen dat nationale regelgevers kunnen samenwerken.

Duurzaamheid vormt de kern van het EU-beleid. In 2009 zal specifiek aandacht worden besteed aan de toekomst van de strategie voor duurzame ontwikkeling en de wijze waarop de doelen daarvan het best kunnen worden bereikt. Een aantal specifiek initiatieven zal worden gelanceerd, zoals een EU-strategie voor het Oostzeegebied, waarmee de bevordering van een ecologisch duurzame, welvarende, toegankelijke en veilige regio wordt beoogd. Het vervoersbeleid van de EU wordt groener. De Commissie zal een mededeling uitbrengen over vervoersscenario's voor de komende twintig tot veertig jaar en een groenboek over de trans-Europese vervoersnetwerken. Het milieubeleid, het landbouwbeleid en het visserijbeleid zijn alle gericht op het samengaan van systemen voor dagelijks beheer en toezicht met een langetermijnvisie op het duurzame gebruik van Europa's natuurlijke hulpbronnen. De Commissie lanceert in 2009 ook een grootschalige raadpleging over de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid in de context van het geïntegreerde maritieme beleid van de EU. Biodiversiteit is in dit verband een belangrijk thema. In 2009 worden verder de resultaten van de "gezondheidstest" van het gemeenschappelijk landbouwbeleid ten uitvoer gelegd. Daaronder valt ook de overheveling van middelen van rechtstreekse betalingen naar plattelandontwikkeling, wat nodig is om het hoofd te bieden aan nieuwe uitdagingen zoals klimaatverandering, hernieuwbare energie, waterbeheer en biodiversiteit.

2.3. Een Europa dat dicht bij de burger staat

Deze Commissie plaatst de Europese burger in het hart van het Europese project door middel van beleid op gebieden die dicht bij die burger staan, zoals fundamentele rechten, burgerschap, migratie, veiligheid, consumentenbescherming en gezondheid.

De Commissie komt tegemoet aan de verwachtingen van de EU-burgers en neemt initiatieven op allerlei gebieden die voor deze burgers rechtstreeks van belang zijn. Er zullen concrete maatregelen worden genomen om de handhaving van de consumentenwetgeving overal in Europa te versterken. Er zal permanent toezicht worden uitgeoefend op de voedselveiligheid en de gezondheid en het welzijn van dieren. De Commissie gaat door met de gezondheidsstrategie van de EU om de lidstaten te helpen de volksgezondheid zo sterk mogelijk te bevorderen. De Commissie zal met name onderzoeken hoe de EU kan bijdragen tot het verminderen van de ongelijkheid op gezondheidsgebied in heel Europa.

Ter voorbereiding op de toekomst wordt in 2009, in nauwe samenwerking met het Tsjechische en het Zweedse voorzitterschap, verder gewerkt aan demografische vraagstukken. Aan de Europese voorjaarsraad zal een evaluatie worden voorgelegd inzake de voorbereidingen van de EU op demografische veranderingen.

De Commissie zal in 2009 voorstellen indienen voor verdere ontwikkeling van de EU als gebied van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Op basis hiervan zullen met de lidstaten besprekingen worden gevoerd over een opvolger voor het Haags programma.

De totstandbrenging van een gemeenschappelijk immigratiebeleid blijft hoog op de prioriteitenlijst staan. In haar recente mededeling "Een gemeenschappelijk immigratiebeleid

voor Europa: beginselen, maatregelen en instrumenten"¹ heeft de Commissie zich verbonden tot uitvoering van een aantal doelstellingen en beginselen, in partnerschap met de lidstaten en de andere instellingen van de EU. Deze zullen als richtsnoer dienen voor het optreden van de Commissie in 2009, een jaar waarin het immigratiebeleid volledig moet worden geïntegreerd in het bredere EU-beleid inzake economische groei, concurrentie en sociale inclusie. Het beleid inzake externe betrekkingen moet eveneens een rol spelen: versterkte partnerschappen met derde landen op het gebied van migratiebeheersing zullen worden bevorderd en de koppeling met het ontwikkelingsbeleid en de handelspolitiek zal worden versterkt.

In 2009 zal het Europees migratienetwerk operationeel zijn en zal aan de voorwaarden zijn voldaan om het gemeenschappelijk Europees asielstelsel in 2010 te kunnen afronden, met inbegrip van de oprichting van een Europees ondersteuningsbureau voor asielzaken. De Commissie acht vooral de goedkeuring en uitvoering van recente voorstellen op het gebied van migratie en asiel van groot belang. Het geïntegreerd grensbeheer zal worden bevorderd door intensievere operationele samenwerking en de invoering van het nieuwe Schengenevaluatiemechanisme. Ook zal de praktische samenwerking tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en Frontex op het gebied van het terugkeerbeleid worden geïntensiveerd.

Burgers die zich in het vrije verkeer in de EU bevinden, moeten gelijke toegang hebben tot rechtsbescherming. Wie de wet overtreedt, moet worden vervolgd en veroordeeld. De EU komt in 2009 dichterbij de buurt van een werkelijke justitieruimte als gevolg van initiatieven ter verbetering van de wederzijdse erkenning in strafzaken en civiele zaken op een aantal concrete gebieden (gerechtelijke uitspraken, procedurele rechten, successie en testamenten). Om de veiligheid van de EU-burgers te bevorderen zal de Commissie een aantal voorstellen indienen voor de aanpak van specifieke (nieuwe) vormen van criminaliteit: effectievere maatregelen tegen kindermisbruik en kinderhandel, intensievere internationale samenwerking ter bestrijding en voorkoming van computernetwerkaanvallen en bestrijding van het gevaar van terroristische aanslagen met chemische, biologische, nucleaire en radiologische middelen.

2.4. Europa als mondiale partner

In deze geglobaliseerde wereld kunnen de genoemde doelstellingen en uitdagingen niet in een Europees vacuüm worden aangepakt. Hier is een rol weggelegd voor het externe beleid van de EU, waarin een strategische langetermijnaanpak altijd wordt gecombineerd met het inspelen op de onmiddellijke vereisten van het buitenlandse beleid.

In 2009 blijft de Commissie bouwen aan haar langetermijnbetrekkingen met haar belangrijkste partners. Het afgelopen jaar is het van belang gebleken dat we in tijden van intense pressie een gemeenschappelijke visie hebben met de Verenigde Staten. Ook is het wederzijds belang van goede betrekkingen met Rusland gebleken en hebben we gezien dat we effectief beleid moeten ontwikkelen op gebieden als energie, migratie, handel en investeringen. Door de financiële crisis is eens te meer duidelijk geworden dat Europa zijn betrekkingen moet verdiepen met belangrijke partners in Azië, zoals China, India en Japan, en andere economieën in opkomst, zoals Brazilië.

De crisis in Georgië van afgelopen zomer heeft twee facetten van het externe optreden van de EU in het licht gezet. Ten eerste is aangetoond dat de Europese Unie als een positieve kracht

¹ COM(2008) 359 en SEC(2008) 2026.

voor conflictpreventie en -oplossing wordt gezien, die ook in zeer gespannen situaties als bemiddelaar kan optreden. Ten tweede werd de EU opnieuw gedwongen snel en beslist te handelen, niet alleen via de diplomatieke kanalen maar ook door concrete humanitaire hulp te bieden aan mensen in nood.

Twee maanden later bleek tijdens de financiële crisis nogmaals dat de EU is uitgegroeid tot een cruciale speler, wanneer zaken echt op mondiaal niveau moeten worden aangepakt. De Commissie blijft een centrale rol spelen in de steeds groeiende reeks internationale topontmoetingen; zij richt zich zowel op herstel van het vertrouwen in het internationale financiële stelsel als op langetermijnreflectie inzake de hervorming van het wereldwijde economische bestuur.

De Commissie zal bijzondere aandacht schenken aan de volgende punten:

- Voortzetting van het uitbreidingsproces; met name de onderhandelingen met Kroatië gaan nu een beslissende fase in. Het Europese perspectief voor de andere landen van de westelijke Balkan wordt verder uitgewerkt, en de toetredingsonderhandelingen met Turkije gaan door, in overeenstemming met het tempo van Turkijes binnenlandse hervormingen. De Commissie zal ook speciaal aandacht blijven schenken aan de economische en politieke ontwikkeling van Kosovo.
- Met het werken aan de ontwikkeling van het proces van Barcelona: Unie voor het Middellandse Zeegebied en het Oostelijk partnerschap wordt erkend hoe belangrijk het is met onze burens een doeltreffende en brede relatie te onderhouden. Uitdagingen als energiezekerheid, migratie en klimaatverandering kunnen we beter aan als we een goede relatie met onze burens hebben. De Commissie zal in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid ideeën ontwikkelen om de EU de juiste balans te helpen vinden tussen enerzijds een versterkte economische en politieke relatie met alle buurlanden tezamen en anderzijds de noodzaak de relatie met verschillende regio's en partners aan te passen aan de specifieke situatie.
- Het opbouwen van een doeltreffende werkrelatie met de nieuwe regering van de Verenigde Staten, wat van groot belang is voor het aanpakken van grote wereldwijde problemen als klimaatverandering, het bevorderen van veiligheid en stabiliteit en het ontwikkelen van samenwerking op het gebied van economie en regelgeving.
- Voltooiing van de ontwikkelingsagenda van Doha blijft een grote prioriteit: dit is een uitstekende manier om het bedrijfsleven van de EU meer marktmogelijkheden te bieden, ontwikkeling te bevorderen en wereldwijd het protectionisme een halt toe te roepen. Tegelijkertijd blijft de EU streven naar vooruitgang bij en waar mogelijk afronding van de lopende bilaterale handelsbesprekingen.
- Het opbouwen van een relatie met ontwikkelingslanden op basis van verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling en het aangaan van allianties met deze landen inzake wereldwijde problemen die hen het sterkst treffen, zoals energie- en voedselzekerheid, klimaatverandering en migratie. De Commissie blijft streven naar uitbreiding van de gevestigde betrekkingen met ontwikkelingslanden.

3. BETERE REGELGEVING – INLOSSEN VAN BELOFTES EN WIJZIGEN VAN DE REGELGEVINGSCULTUUR

In verband met de financiële crisis en de economische situatie is de noodzaak van goede regelgeving ter versterking van het economische concurrentievermogen belangrijker dan ooit. Een van de belangrijkste aandachtspunten van het wetgevingswerk van de Commissie in 2009 is dan ook vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving en het aanpakken van onnodige administratieve lasten. Het accent zal worden gelegd op verbetering van de kwaliteit van nieuwe voorstellen, het vereenvoudigen van reeds bestaande wetgeving en het verminderen van de administratieve lasten. Zoals altijd is voor het welslagen van dit streven goede samenwerking met de andere instellingen en de lidstaten vereist. De EU zal extra aandacht besteden aan de besprekingen met belangrijke internationale partners over samenwerking op het gebied van regelgeving, normconvergentie en gelijkwaardigheid van voorschriften.

In het kader van de derde strategische evaluatie voor betere regelgeving zal verslag worden uitgebracht over drie kerncomponenten van de agenda voor betere regelgeving: effectbeoordeling, vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten. Er zal worden bekeken hoe de Commissie haar systeem voor effectbeoordeling moet versterken, bijvoorbeeld door toepassing van de herziene richtsnoeren en herziening van de gemeenschappelijke aanpak van effectbeoordeling van november 2005. De strategie voor het vereenvoudigen van de regelgeving zal worden herzien en geactualiseerd, evenals het codificatieprogramma. Tegelijkertijd zal de uitvoering van het actieprogramma ter vermindering van de administratieve lasten worden beoordeeld en zal worden nagegaan in hoeverre de doelstelling om de druk tegen 2012 met 25% te verminderen, reeds is verwezenlijkt. De Commissie zal om dit doel te verwezenlijken voorstellen indienen op die basis en op basis van de intensieve interne werkzaamheden, alsmede de input van de Groep van onafhankelijke belanghebbenden op hoog niveau inzake administratieve lasten.

Toen deze Commissie in 2004 aantrad, beoordeelde zij in behandeling zijnde voorstellen op hun relevantie voor de beleidsdoelstellingen en hun conformiteit met de normen voor betere regelgeving, en stelde zij een omvangrijke lijst van in te trekken voorstellen op. De Commissie wil voorstellen dat de volgende Commissie hetzelfde doet. In het wetgevings- en werkprogramma van de Commissie is ook een aanvullende lijst opgenomen van voorstellen die zij wil intrekken.

Er zal verder worden gewerkt aan verbetering van de toepassing van het Gemeenschapsrecht. Het proefproject voor informatievoorziening, probleemoplossing en correctie van inbreuken, dat in april 2008 door de Commissie en de lidstaten is gestart, zal worden geëvalueerd.

4. COMMUNICATIE OVER EUROPA

Gezien de economische achteruitgang en het feit dat de ratificatie van het Verdrag van Lissabon nog niet is afgerond, is het des te noodzakelijker de communicatie te concentreren op de concrete resultaten die de Europese Unie heeft bereikt en op onderwerpen die specifiek betrekking hebben op het dagelijkse leven van de burgers.

In 2009 zullen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie voor het eerst interinstitutionele prioriteiten vaststellen, zoals bedoeld in de gezamenlijke verklaring "Communiceren over Europa in partnerschap". Voor de Europese parlementsverkiezingen moeten 375 miljoen kiezers worden aangesproken, en de belangrijkste interinstitutionele

communicatieprioriteit betreft dan ook deze verkiezingen. De voorlichtingsactiviteiten zullen vooral worden gericht op bevolkingssegmenten die zich minder voor de EU interesseren, zoals jongeren, vrouwen en werklozen.

Coördinatie met het Europees Parlement en de lidstaten is tevens van groot belang voor de communicatie over de vorderingen van het pakket voor energie en klimaatverandering, ter voorbereiding op de conferentie van Kopenhagen (in december 2009) en de viering van de democratische omwenteling in Midden- en Oost-Europa, nu twintig jaar geleden. In dit verband zal de Commissie vooral aandacht besteden aan de herdenking van de val van de Berlijnse muur en het IJzeren Gordijn in 1989, maar ook aan de vijfde verjaardag van de uitbreidingsronde van 2004. Daarbij zal het accent komen te liggen op de gemeenschappelijke waarden die de Europeanen verenigen, zoals democratie, vrijheid en solidariteit.

Nu de EU bezig is met het aanpakken van de financiële crisis en de gevolgen daarvan voor de economie als geheel, is het voor alle drie de instellingen een belangrijke prioriteit om goed te communiceren over het partnerschap voor duurzame, groei, werkgelegenheid en solidariteit.

De overige communicatieprioriteiten van de Commissie zijn gericht op het duidelijk communiceren van de meerwaarde die de EU biedt op terreinen waar de burgers in toenemende mate van hun bezorgdheid blijf geven: veiligheid in het algemeen en een sterker Europa in de wereld.

Interinstitutionele communicatieprioriteiten voor 2009

- Verkiezingen voor het Europees Parlement in 2009
- Energie en klimaatverandering
- Twintig jaar democratische verandering in Midden- en Oost-Europa
- Duurzame groei, werkgelegenheid en solidariteit

Andere communicatieprioriteiten voor 2009

- Toekomst van het Europa voor de burger
- Europa in de wereld

Omdat 2009 het Europees Jaar van creativiteit en innovatie is, wordt aan dit onderwerp bijzondere aandacht besteed in het kader van de communicatieprioriteit Duurzame groei, werkgelegenheid en solidariteit.